

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Speculum Quaestionum moralium, in universam Aristotelis philosophi summi Ethicen

Case, John

Francofurtum, 1597

VD16 C 1242

Cap. VII. - An continens, incontinens, mollis, patiens, temperans, &
intemperans rectè definiantur? [...]

[urn:nbn:de:bsz:31-109038](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-109038)

CAP. VII.

*An continens, incontinens, mollis, patiens,
temperans, & intemperans rectè
definiantur?*

An intemperans sit deterior incontinens?

NEC te Philocletes incontinentem
nec te Xenephonte mollem & in-
temperantem nomino. Vipera enim te
Philocletes ad eiulatū, natura te Xeno-
phonte ad cāchinnum impulit. Scio e-
quidem hominem saxum non esse, sæpè
tormentis, sæpè delitijs posse promoueri
scio: verum si omni voluptati cedas in-
continens: si omnem dolorem fugias,
mollis & delicatus eris. Est. n. inconti-
nens qui omni cupiditate capitur: est
mollis qui leuissimo dolore vincitur.
Quæro à te, nitide mollisque homuncio
cur vestem trahis? cur palliū perdis? est
ne nimis molestum tibi te vestem induē
re, estne molestū pallium dilapsū tol-
lere? stertis in lucem ne frigus capiāt: nō
prodīs foras ne aspis mordeat: voculam
non edis ne clamor noceat: O dulcis

Kk 2 vita

vita, si hoc esse laborare: excutienda est profectó ista plusquam effoeminata mollicies: quæ iuuenilem caniciem in medijs delitijs parit: quæ non solum Persarum regibus, quos describit philosophus, sed etiam musarum alumnis perniciem ista ætate adfert. His duobus nempe molli & incōtinenti cōtinens patiensq; opponitur. Ille est, qui vincit & moderatur illecebras? hic, qui doloris tædas sentiēs non sentit: id est, constanti animo perferens omnia in virtutis vsum actumq; conuertit. Temperantem & intemperantem in tertio libro definit philosophus, hîc igitur iterum non definitio, Sequitur nunc comparatio inter intemperantem & incōtinentem, vter istorum sit deterior? In secundo capite huius libri incōtinentem peiorem conclusit, hîc verò alio respectu intemperantem deteriorem putat: illic vt quibusdam placet arguit philosophus contra rei veritatem hic verò suam confirmat sententiam. Si comparationis rationes quæras, distinctionem subsequentem diligenter perpende.

Distin-

Continens
& patiens
quid.

Intemperans
sit ne dete-
rior incon-
tinente.

Distinctio.

Intemperas consideratur vel respectu	{	Affectus, & sic non est deterior incōtinente, ob illas rationes, quas antea ex Arist. recitauimus.
		Habitus, & sic est deterior incōtinente, quia.
		{
		Intemperantia est habitus incōtinentia verò est affectus.
		Intemperantia est semper voluntaria, at incōtinentia saepe inuita.
		Intemperantia cōiungitur eū malitia & impoenitētia, incōtinentia autem non item.

Opp.

Nullum vitium est incurabile, ergò nō rectè in textu dicitur, quod intemperantia sit malum incurabile:

Resp.

Incurabile dicitur, quia difficillimè curatur, & extinguitur.

Opp.

Incontinentia est vitium, ergò est habitus: quo cōcesso, illud discriminè ex parte habitus nō rectè assignatur.

Resp.

Est viciosum sed non morale vitium, est perniciosus affectus sed non habitus. vt docet Arist.

Vtrùm continentia magis quàm constantia sit expetenda? Dub.

Kk 3 **Opp.**

Opp.

Constantia perficit virtutem, vt est in secundo libro hic. ergo magis est expetenda.

Resp.

Constantia illic pro perseverantia, hic vero pro patientia sumitur, qua quidem non est magis expetenda, quia illustrius est vincere voluptatem, quod ad continentiam: quam ferre & obsistere, quod ad constantiam pertinet.

CAP. VIII.

An intemperantia hydropi, incontinentia morbo comitiali recte astimuletur?

An incontinentes temerarij sint minus mali quàm infirmi?

Intemperans
incontinentie
deterior

IDEM in vestibulo huius capitis agit philosophus, quod in fine postremi egit: probat enim intemperantem esse deteriotem incontinente. Nam illum facti non poenitet, hunc recordatio sui sceleris commissi vulnerat; illum quasi aqua intercute & tabe laborate, hunc quasi comitiali morbo afflictari docet. Nam vt hydropici tabificique sem-